

I. *Előkészítés.* a) Számonkérés. A legutóbb olvasott hasonló tárgyú olvasmányok összefoglaló felújítása.

b) Ráhangelés. A szabadságharc e nagy alakja, mint a székelység népszerű hőse, aki egyszerű munkás-fjúból lett az első székely tüzérsg vezetője.

c) Célkitűzés.

II. *Tárgyalás.* A költemény bemutatása.

GÁBOR ÁRON.

Sötét felhők tornyosulnak
Fenn az égen,
Elnémultak a harangok
Háromszéken.
Elszálltak a csatatérre
Viharszárnyon:
Mind ágyúnak öntötte meg
Gábor Áron.

Felállítja az elsőt egy
Dombtetőre:
„Harang voltál, légy szabadság
Hirdetője!
Dörgésed is az Istenhez
Égbe szálljon...“
S imádságót küld előre
Gábor Áron.

„Légy én ágyúm, halálharang
A németnek!
Hogy ne ártson soha többé
A székelynek!“
S eldördíti... végig söpör
Az osztrákon...
Meglenteti a lobogót
Gábor Áron.

„Talált! Talált! — zúg egyszerre
Száz ajakról. —
„A mienk a németénél
Nagyobbat szól!“
Szegény székely azt se tudja
Mit csináljon!
Mesék hőse lett előtte
Gábor Áron.

„Győztünk!“ kiált a székelység
S úgy megőrül!
Cirógatták azt az ágyút
Köröskörül.
Csókolgatták, mint a szentet
Az oltáron...
Nézi, nézi s megkönnyezi
Gábor Áron.

Majd viharként rontanak az
Ellenségre:
Szerteszórja harci kedvük
Tüzessége.
Győzedelmi dal harsog föl
Hét határon...
S égre süti az ágyúját
Tisztelgésre Gábor Áron.

(Pósa Lajos.)

b) A költemény által keltett élmények megbeszélése.

c) Újbóli olvasatás, gondolatcsoportonként.

d) Elmélyítés, vonatkoztatás.

III. *Összefoglalás.* A költemény rövid tartalmi elmondása. Házi feladat: írjanak néhány mondatot a megismert Gábor Áronról.

1947. március 2. hete.

Általános iskola V. osztály.

A tanítás anyaga: Pósa Lajos: A lyukas köpönyeg című költeménye.

I. *Előkészítés.* a) Számonkérés. A múltban olvasott hasonló tárgyú olvasmányok, költemények felújítása, összefoglalása.

b) Ráhangozás. A szabadságharc legendás vörössipkásairól és harca król való élmények nyújtása.

c) Célkitűzés.

II. *Tárgyalás.* a) A költemény bemutatása.

A LYUKAS KÖPÖNYEG.

Szó! Damjanich: „Ezer kartács, bomba!

Győztünk, fiúk, álljatok csak sorba!

Harcoltatok mint az oroszlánok,

Tisza mellett, Zagyva mellett —

Föl a fejet, ki a mellet!,

Büszke vagyok rátok!

Éljen az én két szép zászlóalj!

Diadalmi énekét hadd halljam!

Csak azt tudnám: melyik harcra készebb?

A harmadik? ki'enced'k?

Isten tudja: melyik, melyik,

Melyik a vitézebb?

Ejnye, ejnye, kis piros sipkásom!

Köpönyeged hibás, amint látom.

Osztrák golyó lyukat ütött rajta,

Nesze, fiam, egy érdemjel!

Kossuth küldte szeretettel,

Ez majd betakarja.

Neked is kék, te kis tintanyaló?

Az érdemjel csak vitéznek való!

Mutasd csak a köpönyeged mégis!

Ez is lyukas, amint látom,

Betakarom, hős barátom,

Aldjon meg az ég is!

Én Istenem, mennyi vitéz gyerek!

Soha ennyi lyukas köpönyeget!

Ej, de hullt a golyó zivatarja!

N'ncsen elég érdemjelem,

No, majd sorba megölelem.

Szívem betakarja!”

(Pósa Lajos.)

b) A költemény által felkeltett élmények megbeszélése.

c) A költeményt újból elolvassuk, gondolatesoportonként.

d) A költeményt újból egészen elolvastatjuk.

e) Elmélyítés.

III. *Összefoglalás.* A költemény tartalmának rövid elmondása. Házi feladat: írjanak Damjanich híres vörössipkásairól.